

กรณีศึกษาการจัดทำแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ

คุณสมชาย และคุณสมหญิง อยู่สบาย

กรณีศึกษาที่ 1 ช่วงระยะอุทิศ (อายุ 45 ปีขึ้นไป)

นายสมชาย อยู่สบาย และนางสมหญิง อยู่สบาย ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วงอุทิศ และทั้งคู่มีความต้องการที่จะวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ จึงได้เข้ามาขอพบนักวางแผนทางการเงิน เมื่อต้นเดือนมกราคม 2551 และจากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลขั้นพื้นฐานส่วนบุคคลและข้อมูลทางการเงินเบื้องต้นของทั้งคู่ สามารถสรุปรายละเอียด ดังนี้

ข้อมูลส่วนบุคคลเบื้องต้น

ข้อมูลประวัติส่วนตัว

คุณสมชาย อยู่สบาย (อายุ 50 ปี)

คุณสมชาย เกิดเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2500 มีอายุครบ 50 ปี เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2550 จบการศึกษาในระดับปริญญาโททางด้านเศรษฐศาสตร์ จากประเทศสหรัฐอเมริกา มีภริยาชื่อคุณสมหญิง อยู่สบาย ปัจจุบันมีบุตรด้วยกัน 1 คน ชื่อนายสมหวัง อยู่สบาย อายุ 20 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งนี้ คุณสมชายมีพี่น้องด้วยกันทั้งหมด 2 คน โดยคุณสมชายเป็นบุตรชายคนเล็ก ซึ่งในปัจจุบันบิดาเสียชีวิตแล้วด้วยโรคหัวใจ ด้วยอายุ 70 ปี ขณะที่มารดาปัจจุบันมีอายุ 79 ปี และอาศัยอยู่กับครอบครัวของพี่ชายของคุณสมชายในต่างจังหวัด และไม่มีปัญหาเรื่องการเงิน สำหรับประวัติของบุคคลอื่นๆ ในครอบครัวของคุณสมชายนั้น ปู่ ย่า ตา ยาย นั้น ปัจจุบันเสียชีวิตหมดแล้วด้วยโรคชรา มีเพียงคุณปู่ที่เสียชีวิตด้วยโรคหัวใจ โดย ปู่ และ ตา มีอายุขัยเฉลี่ยอยู่ที่ 70 ปี ในขณะที่ ย่า และยาย มีอายุขัยเฉลี่ยอยู่ที่ 80 ปี

ปัจจุบันคุณสมชาย มีสุขภาพแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัวร้ายแรง นอกจากนี้ คุณสมชาย ชอบใช้เวลาว่างช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ไปปฏิบัติธรรมกับภริยา

คุณสมหญิง อยู่สบาย (อายุ 48 ปี)

คุณสมหญิง เกิดเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2502 โดยมีอายุครบ 48 ปี เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2550 จบการศึกษาในระดับปริญญาโททางการเงิน จากประเทศสหรัฐอเมริกา มีพี่น้องด้วยกันทั้งหมด 3 คน โดยคุณสมหญิง เป็นบุตรสาวคนโต ปัจจุบันบิดา และมารดา เกษียณอายุแล้วและไม่มีปัญหาทางการเงิน สำหรับน้องของคุณสมหญิง ปัจจุบันแต่งงานและมีครอบครัวไปแล้ว ในขณะที่ ปู่ ย่า ตา ยาย ของคุณสมหญิงนั้น ปัจจุบันเสียชีวิตหมดแล้วด้วยโรคชรา โดย ปู่ และ ตา มีอายุขัยเฉลี่ยอยู่ที่ 75 ปี ในขณะที่ย่า และยาย มีอายุขัยเฉลี่ยอยู่ที่ 80 ปี

ข้อมูลด้านการทำงาน

คุณสมชาย อยู่สบาย

ลักษณะงาน : ☐ ข้าราชการ ☐ รัฐวิสาหกิจ ☒ บริษัทเอกชน ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

สถานที่ทำงาน : ธนาคาร ออมทรัพย์ จำกัด (มหาชน)

ฝ่าย/แผนก : ฝ่ายวิเคราะห์สินเชื่อ ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการ

เงินเดือน : 100,000 บาท/เดือน โบนัสเฉลี่ย : 2 เดือน บาท/เดือน เงินเดือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ : 3 %

อายุงาน หรือ ว/ด/ป ที่เริ่มงาน : 20 ปี

คุณสมหญิง อยู่สบาย

ลักษณะงาน : ☒ ข้าราชการ ☐ รัฐวิสาหกิจ ☐ บริษัทเอกชน ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

สถานที่ทำงาน : กระทรวงการคลัง

ฝ่าย/แผนก : สำนักนโยบายการออมและการลงทุน ตำแหน่ง : เศรษฐกร 8 ว.

เงินเดือน : 50,000 บาท/เดือน โบนัส : - บาท/เดือน เงินเดือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ : 4 %

อายุงาน หรือ ว/ด/ป ที่เริ่มงาน : 18 ปี

ข้อมูลด้านการเกษียณอายุ

เป้าหมายทางการเงินเพื่อการเกษียณ

- คุณสมชาย และคุณสมหญิง อยู่สบาย ได้วางแผนที่จะเกษียณอายุเมื่อมีอายุครบ 55 ปี โดยตั้งเป้าหมายทางการเงินเมื่อเกษียณ คือ ต้องการมีเงินออมเพื่อสำรองไว้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุอย่างเพียงพอตลอดอายุเกษียณ โดยต้องการมีเงินใช้จ่ายในช่วงหลังเกษียณอายุต่อปีเท่ากับค่าใช้จ่ายปีสุดท้ายก่อนเกษียณ ทั้งนี้ คุณสมชาย คาดว่าจะมีชีวิตอยู่ภายหลังเกษียณอายุจนกระทั่งอายุครบ 78 ปี ในขณะที่นางนิตยา คาดว่าจะมีชีวิตอยู่ภายหลังเกษียณอายุไปจนกระทั่งอายุครบ 88 ปี

ข้อมูลแหล่งเงินออมเพื่อการเกษียณ

จากการสำรวจและการประมาณการมูลค่าของแหล่งเงินออมเพื่อการเกษียณของทั้งคู่พบว่า ณ ปีที่เกษียณอายุทั้งคู่จะมีเงินออมที่จะสามารถนำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตหลังเกษียณ ดังนี้

คุณสมชาย อยู่สบาย

ประเภทเงินออมเพื่อการเกษียณ	มูลค่า ณ ปีที่เกษียณอายุ
- เงินบำเหน็จจากกองทุนประกันสังคม	945,000
- เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	4,025,000
- กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ	680,000
- หุ้นสามัญ	300,000
- เงินชดเชยตามกฎหมาย	1,159,000
รวม	7,109,000

คุณสมหญิง อยู่สบาย

ประเภทเงินออมเพื่อการเกษียณ	มูลค่า ณ ปีที่เกษียณอายุ
- เงินกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	1,000,000
- เงินบำนาญข้าราชการ (378,003 บาทต่อปี)*	6,049,000
- กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ	320,000
- กองทุนรวม	200,000
- ประกันชีวิต	400,000
- เงินฝากประจำ 12 เดือน	200,000
รวม	8,169,000

หมายเหตุ: * คำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินบำนาญที่นางสมหญิงได้รับตั้งแต่ปีที่เกษียณ ถึงปีที่คาดว่าจะสิ้นอายุขัยเพื่อหา
มูลค่า ณ ปีที่เกษียณ โดยใช้ Discount rate ที่ 5% ต่อปี

ข้อสมมติฐาน

- ธนาคาร ออมทรัพย์ จำกัด (มหาชน) มีนโยบายให้พนักงานสามารถเลือกเกษียณอายุได้ 2 ช่วง คือ ช่วงอายุ 55 ปี และ ช่วงอายุ 60 ปี
- อัตราผลตอบแทนคาดหวังในช่วงก่อนเกษียณอายุหลังภาษีก่อนปรับอัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ 6% ต่อปี
- อัตราผลตอบแทนคาดหวังช่วงหลังเกษียณอายุหลังหักภาษีอยู่ที่ 5% ต่อปี
- อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยอยู่ที่ 3% ต่อปี
- อัตราผลตอบแทนคาดหวังช่วงหลังเกษียณอายุหลังหักภาษีและปรับด้วยอัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ 1.9417% ต่อปี
- ภาระหนี้สินจากการผ่อนบ้าน และรถยนต์ จะหมดไปเมื่อทั้งคู่เกษียณอายุ

คำสั่ง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ในฐานะที่ท่านเป็นนักวางแผนทางการเงิน ขอให้ท่านดำเนินการดังนี้

1. จัดทำประมาณการความต้องการเงินเพื่อการเกษียณของคุณสมชายและคุณสมหญิง สุขสบาย โดยใช้วิธีการคำนวณจากค่าใช้จ่าย (Expense method) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

รายการค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายปัจจุบัน ต่อปีของทั้งคู่	ค่าใช้จ่ายต่อปีที่คาดว่าจะ เป็นเมื่อ เกษียณอายุ	
		คุณสมชาย	คุณสมหญิง
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบ้าน	250,932.00	20,000.00	20,000.00
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร	240,000.00	100,000.00	100,000.00
ค่าสาธารณูปโภค (ค่าไฟฟ้า, ค่าน้ำประปา, อื่นๆ)	66,000.00	20,000.00	20,000.00
ค่าเดินทาง	72,000.00	50,000.00	30,000.00
ค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย	25,000.00	24,000.00	34,000.00
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสุขภาพ	12,000.00	100,000.00	150,000.00
ค่าใช้จ่ายนันทนาการ	12,000.00	50,000.00	50,000.00
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	18,000.00	10,000.00	10,000.00
การออมและการลงทุน	100,200.00	-	-
ภาษีเงินได้	46,029.20	20,000.00	20,000.00
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	18,000.00	30,000.00	30,000.00
รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดก่อนปรับอัตราเงินเฟ้อ (PV)	860,161.20	424,000.00	464,000.00

2. คำนวณหาจำนวนเงินที่นายสมชาย และนางสมหญิง ต้องสะสมเพิ่มเติมในกรณีจำนวนเงินออมเพื่อเกษียณมีไม่เพียงพอกับจำนวนเงินที่ต้องการมีไว้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกษียณอายุ ทั้ง 4 วิธี ดังนี้
 - วิธีการใช้สินทรัพย์ทั้งหมด-แบบเงินงวดรายปีเท่ากัน
 - วิธีการใช้สินทรัพย์ทั้งหมด-แบบเงินงวดรายปีเพิ่มต่อเนื่อง (นายสมชาย และนางสมหญิง ต้องการสะสมเงินรายปีเพิ่มขึ้นปีละ 4%)
 - วิธีการใช้สินทรัพย์บางส่วน-แบบเงินงวดรายปีเท่ากัน โดยกำหนดให้นางสมหญิง ต้องการมีเงินเหลือให้แก่ทายาทเมื่อสิ้นชีวิตจำนวน 300,000 บาท
 - วิธีการใช้สินทรัพย์บางส่วน-แบบเงินงวดรายปีเพิ่มต่อเนื่อง โดยกำหนดให้นางสมหญิง ต้องการมีเงินเหลือให้แก่ทายาทเมื่อสิ้นชีวิตจำนวน 300,000 บาท (นายสมชาย และนางสมหญิงต้องการสะสมเงินรายปีเพิ่มขึ้นปีละ 4%)
